

ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเตรียมความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยง
ต่อความรู้และความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยง ของพยาบาลประจำการห้องคลอด

นางสาววิชญาพร สุวรรณแทน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-331-532-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF USING SELF INSTRUCTIONAL PACKAGE ON KNOWLEDGE AND
READINESS FOR PRECEPTOR ROLE OF STAFF NURSES IN LABOUR ROOM

MISS VICHAYAPORN SUVONNATAN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Education

Nursing Education Program

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974-331-532-2

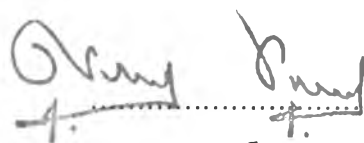
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเตรียมความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยง ต่อความรู้และความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยงของพยาบาลประจำการห้องคลอด

โดย นางสาววิชญาพร สุวรรณแทน

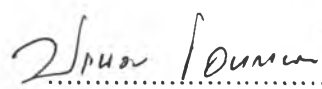
สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา

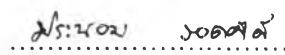
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี

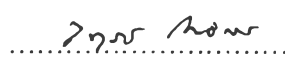
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โททกานนท์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โปธิสาร)

วิชาพยาบาล สุวรรณเทน : ผลการใช้ชุดเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเตรียมความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยง ต่อความรู้และความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยง ของพยาบาลประจำการห้องคลอด (EFFECTS OF USING SELF INSTRUCTIONAL PACKAGE ON KNOWLEDGE AND READINESS FOR PRECEPTOR ROLE OF STAFF NURSES IN LABOUR ROOM) อ. ที่ปรึกษา ผศ. ดร. ประนอม รอดคำดี, 164 หน้า. ISBN 974-331-532-2

การวิจัยเชิงทดลองครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับระบบพยาบาลที่เลี้ยงและความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยง ของพยาบาลประจำการห้องคลอด ในกลุ่มที่ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ระหว่างก่อนและหลังใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเพื่อเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับระบบพยาบาลที่เลี้ยงและความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยง ของพยาบาลประจำการห้องคลอด ระหว่างกลุ่มที่ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองกับกลุ่มที่ปฏิบัติงานตามปกติ ประชากร คือ พยาบาลประจำการห้องคลอด ที่ทางวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครพนม และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานี ส่งนักศึกษาพยาบาลไปฝึกปฏิบัติงานในรเวศวิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ 3 ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น แบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มที่ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองกับกลุ่มที่ปฏิบัติงานตามปกติ ได้จำนวนกลุ่มละ 23 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเตรียมความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับระบบพยาบาลที่เลี้ยงและแบบประเมินความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยง ของพยาบาลประจำการห้องคลอด ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบทีและการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความรู้เกี่ยวกับระบบพยาบาลที่เลี้ยง ของพยาบาลประจำการห้องคลอด หลังใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยง ของพยาบาลประจำการห้องคลอด หลังใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความรู้เกี่ยวกับระบบพยาบาลที่เลี้ยง ของพยาบาลประจำการห้องคลอด ในกลุ่มที่ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสูงกว่ากลุ่มที่ปฏิบัติงานตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยง ของพยาบาลประจำการห้องคลอด ในกลุ่มที่ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองกับกลุ่มที่ปฏิบัติงานตามปกติ ไม่แตกต่างกัน

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิติธ ๑๖
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ๒/๓.๐๐๒ ๒๐๐๗๑๕
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

4077557136: MAJOR NURSING EDUCATION

KEY WORD:

SELF INSTRUCTIONAL PACKAGE / READINESS FOR PRECEPTOR ROLE

VICHAYAPORN SUVONNATAN : EFFECTS OF USING SELF INSTRUCTIONAL PACKAGE ON KNOWLEDGE AND READINESS FOR PRECEPTOR ROLE OF STAFF NURSES IN LABOUR ROOM. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. PRANOM RODCUMDEE, Ph. D. 164 pp. ISBN 974-331-532-2

The purposes of this experimental research were to compare staff nurses' knowledge concerning preceptorship in experimental group before and after using self instructional package; compare readiness for preceptor role in experimental group between pre-post test; compare knowledge about preceptorship between experimental group and control group who ordinary work in labour room and compare readiness for preceptor role between experimental group and control group. The sample were 46 nurses in labour room acting as preceptors for student nurse from hospitals offering as practicum setting for students from Nursing Colleges under the Jurisdiction of the Ministry of Public Health , Nakhonphanom and Udonthani. The sample were divided into two groups of 23, using stratified sampling assigned to the experimental group and control group. The research instruments constructed by the researcher were the self instructional package; the preceptorship test ; and the preceptor readiness scale. The data were analyzed using t-test statistic and Repeated Measured ANOVA. The findings revealed that.

1. Knowledge about preceptorship in experimental group after using self instructional package was significantly higher than before, at .05 level
2. Readiness for preceptor role in experimental group after using self instructional package was significantly higher than before, at .05 level
3. After the experiment, Knowledge about preceptorship in experimental group was significantly higher than the control group, at .05 level
4. After the experiment, Readiness for preceptor role between experimental group and control group were not significantly difference.

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์
 สาขาวิชา..... การพยาบาลศึกษา
 ปีการศึกษา..... 2541

ลายมือชื่อนิสิต..... นส
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ปร.กอม ๑๐๑๗๘
 ลายมือชื่อคณาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณา จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา ชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ และแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่พบตลอดช่วงการศึกษา ท่านได้ให้เวลา ให้กำลังใจ พร้อมทั้งแสดงความห่วงใยแก่ศิษย์เสมอมา ศิษย์ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ พร้อมกันนี้ ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โททกานนท์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ที่จุดประกายความคิดการสร้างงานวิชาการสำหรับพยาบาลแก่ผู้วิจัย พร้อมทั้งกรุณาให้ข้อคิดเห็น ข้อแนะนำ ในแง่มุมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ดร. ไพฑูรย์ โพธิ์สาร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้เวลา ให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและคำแนะนำอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำและแสดงความห่วงใยแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลทุกท่านที่อนุญาตให้ทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณพยาบาลประจำการห้องคลอดทุกโรงพยาบาลที่ให้ความร่วมมือในการทดลองครั้งนี้เป็นอย่างดี ขอขอบคุณ คุณมานัส สิทธิเวชและคุณรัชชนก กลิ่นชาติ ที่ช่วยควบคุมเสียงและบรรยายในแถบบันทึกเสียง

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้การสนับสนุนทุนบางส่วนในการวิจัย

ท้ายสุดขอขอบคุณสมาชิกในครอบครัวสุวรรณเทน ทุกท่าน และ ร.ต.อ. ปราศรัย จิตตสนธิ ที่ให้กำลังใจ ช่วยเหลือในทุกเรื่องตลอดการศึกษา ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นทุกท่าน ที่คอยสนับสนุนช่วยเหลือ และให้กำลังใจ จนกระทั่งสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษานี้

วิชญพร สุวรรณเทน

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....จ

กิตติกรรมประกาศ.....ฉ

สารบัญ.....ช

สารบัญตาราง.....ฅ

สารบัญแผนภูมิ.....ญ

บทที่

 1 บทนำ.....1

 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา.....1

 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....6

 แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....6

 ขอบเขตของการวิจัย.....7

 ข้อตกลงเบื้องต้น.....8

 คำจำกัดความในการวิจัย.....8

 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....10

 2 แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....11

 สภาพการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการห้องคลอด.....12

 แนวคิดเกี่ยวกับระบบพยาบาลที่เลี้ยง.....16

 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....25

 แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยง
 ของพยาบาลประจำการห้องคลอด.....29

 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....49

 แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....50

 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....63

สารบัญ

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	70
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	77
สภาพการณ์และปัญหาที่พบระหว่างดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	84
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	96
สรุปผลการวิจัย.....	100
อภิปรายผลการวิจัย.....	101
ข้อเสนอแนะ.....	106
รายการอ้างอิง.....	108
ภาคผนวก.....	118
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ.....	119
ภาคผนวก ข ตารางคะแนนความรู้เกี่ยวกับระบบพยาบาลที่เลี้ยง ตารางคะแนนความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยง และตารางการเปรียบเทียบ และตารางการเปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยความพร้อม ในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยง ของพยาบาลประจำการห้องคลอด ในกลุ่มที่ปฏิบัติงานตามปกติ.....	121
ภาคผนวก ค ตัวอย่างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเตรียมความพร้อมในบทบาท พยาบาลที่เลี้ยง.....	125
ภาคผนวก ง เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล.....	139
ภาคผนวก จ ตารางจำแนกเนื้อหาแบบสอบถาม.....	157
ภาคผนวก ฉ สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	160
ประวัติผู้วิจัย.....	164

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ระบบการเป็นพยาบาลที่เลี้ยง.....	24
2 เนื้อหาของบทเรียนโปรแกรมและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม.....	72
3 การปรับปรุงแบบสอบถามเกี่ยวกับระบบพยาบาลที่เลี้ยงและค่าความเที่ยง.....	78
4 ค่าความเที่ยง ของแบบประเมินความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยง.....	79
5 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างพยาบาลประจำการห้องคลอด แบ่งออกเป็นกลุ่มที่ใช้ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเตรียมความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยง และ กลุ่มที่ปฏิบัติงานตามปกติ จำแนกตามประเภทโรงพยาบาล อายุ สถานภาพสมรส ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ตำแหน่งในปัจจุบัน วุฒิการศึกษา หน้าที่พิเศษ การอบรม/ สัมมนา (ทั่วไป) และการอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการสอนพยาบาลในคลินิกและระบบ พยาบาลที่เลี้ยง.....	88
6 เปรียบเทียบและทดสอบ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับระบบพยาบาล ที่เลี้ยง ของพยาบาลประจำการห้องคลอด ในกลุ่มที่ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเตรียมความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยง ระหว่างหลังและก่อนการ ทดลอง.....	90
7 เปรียบเทียบและทดสอบ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพร้อมในบทบาทพยาบาล ที่เลี้ยง ของพยาบาลประจำการห้องคลอด ในกลุ่มที่ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเตรียมความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยง ระหว่างหลังและก่อนการ ทดลอง.....	91
8 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรู้เกี่ยวกับระบบพยาบาลที่เลี้ยง ของพยาบาลประจำการห้องคลอด จำแนกตามการทดสอบทดสอบและกลุ่ม พยาบาลประจำการห้องคลอด.....	92
9 การวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับระบบพยาบาลที่เลี้ยง ของพยาบาลประจำการห้องคลอด จำแนกตามการทดสอบและกลุ่มพยาบาลประจำ การห้องคลอด.....	93

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
10	คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยง ของพยาบาลประจำการห้องคลอด จำแนกตามการทดสอบและกลุ่มพยาบาล ประจำการห้องคลอด.....94
11	การวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนเฉลี่ยความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยง ของพยาบาลประจำการห้องคลอด จำแนกตามการทดสอบและกลุ่มพยาบาล ประจำการห้องคลอด.....95
12	คะแนนความรู้เกี่ยวกับระบบพยาบาลที่เลี้ยง ของพยาบาลประจำการ ห้องคลอดก่อนและหลังการทดลอง ทั้งกลุ่มที่ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเตรียมความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยง และกลุ่มที่ปฏิบัติงานตาม ปกติ.....122
13	คะแนนความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยง ของพยาบาลประจำการ ห้องคลอดก่อนและหลังการทดลอง ทั้งกลุ่มที่ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การเตรียมความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยง และกลุ่มที่ปฏิบัติงานตาม ปกติ.....123
14	เปรียบเทียบและทดสอบ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพร้อมในบทบาท พยาบาลที่เลี้ยง ของพยาบาลประจำการห้องคลอด ในกลุ่มที่ปฏิบัติงานตามปกติ ระหว่างหลังและก่อนการทดลอง.....124
15	จำแนกเนื้อหาแบบสอบถามความรู้ในการสร้างครั้งที่ 1.....158
16	จำแนกเนื้อหาแบบสอบถามความรู้ในการสร้างครั้งที่ 2.....159
17	สรุปการวิเคราะห์ความแปรปรวน.....163

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 บทเรียนโปรแกรมแบบเส้นตรง.....	57
2 บทเรียนโปรแกรมแบบสาขา.....	58
3 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	68
4 การสรุปขั้นตอนการทดลอง.....	83